

Ազգ

Azg
armenian daily

Թուրքիան դեռևս շատ հեռու է Եվրամիությանը անդամագրվելուց

ԲՐՅՈՒՆԵԼ, 13 ԱՅՏԵՐԻ, ԱՅՅԱԼ ՏԱՊԱՆ - ԱԶՍՈՒԹՅՈՒՆ: Եվրահանձնաժողովը հրապարակել է իր տարեկան զեկույցը ԵՄ անդամության թեկնածու ռե-
սուրսությունների հաջողությունների ու գրանցած առաջընթացի մասին: Չե-
կույցի համաձայն, Չեխիան, Եստոնիան, Հունգարիան, Լատվիան, Լեհաս-
տանը, Լիսվան, Սլովակիան և Սլովենիան, ինչպես նաև Կիբրոսն ու Մալ-
թան կարող են բավարարել անդամության ֆաղափական ու սենսական չա-
փանիները: Ուստի հաջորդ տարվա վերջին բոլոր այդ 10 ռեզուսությունները
կավարեն բանակցությունները Եվրամիության հետ և 2004 թվականին
կդառնան կազմակերպության լիիրավ անդամ: Չեկույցում նշվում է, որ
Բուլղարիան և Ռումինիան չեն կարող ակնկալել Եվրամիության անդա-
մագրվել առաջին փուլում, իսկ Թուրքիան դեռևս նոր ժեֆ է սկսի բա-
նակցությունները:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Բուլի և Պուլիսիի դասնական հանդիպումը

Լույս երեքաբարի գիտեր Վաշինգ-
տոն ժամանեց Ռուսաստանի նախա-
գահ Վլադիմիր Պուլիսինը՝ Ֆիլնոն
Լյուդմիլա Պուլիսինայի հետ: Ամբար-
հի ՁԼՄ-ները լայնորեն անդադարա-
նում են այդ իրադարձությանը,
ընդգծելով, որ ԱՄՆ-ի և Ռուսաստ-
անի նախագահներն առաջին անգամ
են հանդիպում ամերիկյան հողում,
թեև Եվրոպայի առիթներ արդեն ունե-
ցել են Լյուբլյանայում, Ջենովայում
և Եանհայում:

Ներկա հանդիպումը դասնական
է համարվում, քանի որ մինչև ինձ-
գաբարի երկու մեծ տերությունների դե-
կավարները ինքնակերպ են մարդկու-
թյանը հուզող կարեւորագույն հար-
ցեր՝ նոր մակարդակի հասցնելով
ռուս-ամերիկյան հարաբերություննե-
րը: Մասնավորապես նախատեսվում
է վերջնականորեն ձեռքագրվել սա-
ռը դասերազմի մնացուկներից, ա-
ռարկայական խոսակցություն ծա-
վալել հակահրթիռային դաշտա-
նության և զինաթափման, հակաա-
հարկելական համատեղ ժայթարի
տուր: Ռազմավարական ստատագի-
նությունների սահմանափակման
1972 թ. դայանագրիս իր ներկա
սեփով արգելում է ամերիկյան հա-
կահրթիռային վախանի սեղծումը:
Ամերիկացիներն այսօր հնացած են
համարում դայանագրիս, մինչդեռ
ռուսների կարծիքով դա ռազմավա-
րական կայունության անկյունա-
քարն է:

Ինչ վերաբերում է հակահարկել-
չական դայարիսին, ՌԴ նախագահի
կարծիքով, միջազգային ահաբեկչու-
թյունը «ստառնում է ռազմավարա-
կան կայունության ողջ համակար-
գին»: Տվյալ դայարում Պուլիսինը
արդեն իսկ անգնահատելի օգնու-
թյուն ցույց է տվել ԱՄՆ-ին՝ միջինա-
սիական հանրապետությունների դե-
կավարներին հորդորելով հենակետ
սրամարդել ամերիկացիներին:
Վաշինգտոնում երեկ առավոտյան,
ժամը 10-ին սկսվեցին Բուլի և Պու-
լիսիի բանակցությունները: Չորե-
գաբարի և ինձգաբարի օրերը Պուլի-
սինը և իր ժեկույցը կանցկացնեն Տե-
խասում՝ նախագահ Բուլի Քրու-
ֆորդ ագարակում: Նոյեմբերի 15-ի
երեկույան Լյու Յորքում կործանված
երկնաերների փլուզանքը դիտե-
լուց հետո ՌԴ նախագահը ժեկույց
հետ կվերադառնա հայրենի:
Պ. Բ.

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Այսօր Երեւան կժամանի Լեհաստանի նախագահ Ալեքսանդր Կվաճենսկին

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրա-
վերով նոյեմբերի 14-16-ը ժեկական
այցով Հայաստանում կլինեն Լե-
հաստանի Հանրապետության նա-
խագահ Ալեքսանդր Կվաճենսկին և
ժեկին Յուլյանա Կվաճենսկայան:

դին և կմասնակցի ծառայունկին:
Երեւանի ժեկական համալսարա-
նում Լեհաստանի նախագահը համ-
դիպում կունենա ուսանողների, ոլո-
ֆետրադասախոսական կազմի հետ:

Ինչպես տեղեկացնում է ՀՀ նա-
խագահի մամլո գրասենյակը, Լե-
հաստանի նախագահի գլխավորած
դասվիրակության կազմում են փոխ-
նախարարներ, նախագահի խորհրդա-
կաններ, դաշտնապետ այլ անժեկներ:
Հայաստան կժամանեն նաև լեհ գոր-
ծարարների մի խումբ և լրագրողներ:

Լեհաստանի նախագահի և առա-
ջին ժեկույցը դիմավորման դաշտնա-
կան արարողությունը տեղի կունենա
Հայաստանի Հանրապետության նա-
խագահի նսավայրում: Այնուհետե
կկայանա Ռոբերտ Քոչարյանի և Ալեք-
սանդր Կվաճենսկու առանժեկույ-
ցը, որից հետո նախագահների մաս-
նակցությամբ տեղի կունենան ընդ-
լայնված կազմով հայ-լեհական բա-
նակցությունները: Կատարվեն մի
ժար երկկողմ փաստաթղթեր:

Այցի երկրորդ օրը նոյեմբերի 15-ի
առավոտյան, ՀՀ կառավարության ըն-
դունելությունների տանը Ալեքսանդր
Կվաճենսկին և Ռոբերտ Քոչարյանը
կմասնակցեն հայ-լեհական թիգմետ
համաժողովի բացման արարողու-
թյանը:

միածին և հանդիպում կունենա Ա-
մենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին
Բ-ի հետ:

Նույն օրը Լեհաստանի նախագահը
Ազգային ժողովում հանդիպում կու-
նենա ԱԺ ղեկավարության, մեկական
հանժեկողովների, դաշտնապետա-
կան խմբերի և խմբակցությունների
նախագահների հետ:

Լեհաստանի դասվիրակությունը
կայցելի նաև Մեծ Եղեռնի հուժահա-
մալի: Ալեքսանդր Կվաճենսկին
ժողկեկույց կղնի 1915 թ. Հայոց ցե-
ղասպանության զոհերի հուժակոթո-

Լեհաստանի դասվիրակությունը
կայցելի նաև Մեծ Եղեռնի հուժահա-
մալի: Ալեքսանդր Կվաճենսկին
ժողկեկույց կղնի 1915 թ. Հայոց ցե-
ղասպանության զոհերի հուժակոթո-

Աֆղանստան. Լրագրող Լեոն Սեւունցը ողջ է մնացել

Երեւան, 13 ԱՅՏԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊԵՆ: Աֆղանստանի Ղու-
նուզ Բաղաթի մասնական իրադարձությունները լուսաբա-
նելու նպատակով նոյեմբերի 12-ին այնտեղ են մեկնել մի
խումբ լրագրողներ, այդ թվում՝ հայազգի Լեոն Սեւուն-
ցը, որն աֆղանստան է կանադայի «Մոնրեալ-գազետ» թե-
թում: Լրագրողները, գրահամեմեյայի վրա նստած, ժար-
վել են դեղի Ղունուզ, և այդ դառին թալիբները հրե-
սանուց ու ավտոմատներից կրակ են բացել գրահամեմե-
յայի վրա: Լրագրողներից երեկ՝ երկու ֆրանսիացի և մի
գերմանացի, զոհվել են: Չրահամեմեյան արագ դղկվել է
տեղից, և մյուս լրագրողները փրկվել են: Ըստ կանադա-
կան աղբյուրների, Սեւունցը Տաջիկստանի մայրաքաղաք

Ղուժանը է ողբեկցել զոհվածներից մեկի՝ «Ռադիո
ֆրանս ինտերնացիոնալ» կայանի թղթակից Ջոհան Սու-
նոնի մարմինը:

Տայ Նյու Յորքում խորհակված իննաթիռում

Երեւան, 13 ԱՅՏԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊԵՆ: Նյու Յորքում նոյեմբե-
րի 12-ին աղետի ենթարկված իննաթիռի զոհերի թվում
եղել է հայ՝ Անոս Մելիքանյանը: Ըստ «Ազատության»,
վերջինս արագադրել է Երեւանից, նախկինում եղել է
Հայաստանի Գաղափարական անվան թատրոնի դերասան: Ա. Մե-
լիքանյանի ընտանիքը բնակվում է Նյու Յորքում, իսկ ինն
աֆղանստան է Ղոմինիկյան Հանրապետության ոսկու ֆա-
րիկաններից մեկում՝ որդես վերատեսուչ:

Ժվանիան «օրհնում է» Նինո Բուրջանաձեին

ԹԻՒՐԻՆ, 13 ԱՅՏԵՐԻ, ԱՅՅԱԼ ՏԱՊԱՆ: Վրաստանի խորհրդարանի
նախագահի դաշտնում Նինո Բուր-
ջանաձեի ընտրությունը բացառապես
դրական դեր կխաղա վրաց-ռուսա-
կան երկխոսության կարգավորման
համար: Այս մասին կավկազդրեսին
հայտարարել է խորհրդարանի նախ-
կին նախագահ Չուրաթ Ժվանիան:
Նրա սահմանմամբ, «չկա նման մեկ
ուրիշ մարդ», որը Նինո Բուրջանա-
ձեից ավելի շատ գրաղվեր երկու
երկրների հարաբերությունների խնդ-
րով: «Նա շատ բարեկամներ ունի ռու-
սական ֆաղափական ցրջանակ-
ներում», հայտարարել է Ժվանիան և
հույս հայտնել, որ Բուրջանաձեի նա-
խագահությամբ «Վրաստանի խորհ-
դարան ավելի հաջող ֆաղափակա-
նություն կկարի»:

ՊԱՏԵՐԱԶՍ

Տյուսիսային դաժնի գործերը գրավել են Զաբուլը

ԱՄՆ-ն Աֆղանստանում
կանգնել է նախաշեռնությունից
գրկվելու փաստի առջև

Մինչ ամերիկա-բրիտանական ռազմաօդային ուժերը
ոմբակոծում էին թալիբների դիրքերը, իսկ դաշտնա-
կան Վաշինգտոնը, չբացառելով Աֆղանստանում ցա-
մաֆային գործողությունների անհրաժեշտությունը, զոր-
ք էր դաժնում իր դաշտնակցներից, և նրա դաժնա-
ներին հաջողաբար արժանակցում էին Իսախան, Գեր-
մանիան, Ճադոնիան, ահա Տյուսիսային դաժնը լայ-
նամասշտաբ հարժակում է ժեկնարկում Մազարի Շա-
րիֆի վրա:

Նոյեմբերի 11-ին թալիբները թողնում են Ուզբեկստանի
և Տաջիկստանի սահմանից ոչ հեռու գտնվող այդ
ֆաղափը այստիսով դաժնի ստորաբաժանումների
առջև բացելով թե հետագա առաջխաղացման և թե
թիկունից անխափան մասնակարարման լայն հեռա-
կարներ: Այդ ընթացքում վերջիններս ստանում են իրենց
վերահսկողության տակ գտնվող տարածք ընդարժա-
կելու հնարավորություն: Ղա իր հետ բերում է թալիբնե-
րի դեմ ցամաֆային գործողություններն սկսելու համար
համադասախան ռազմական տլացդարմի ընդլայ-
նումը:

907 բանաձևի կասեցումը չդիտի ուղղվի Լեռնային Ղարաբաղի դեմ

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ԱՅՏՅԱՐԲԵՐ, ԱՅՏՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 11-ի հայտնի ահաբեկչությունից հետո աշխարհում բարձրացված են աշխարհափառական փոփոխությունները, եւ 907 բանաձևի կասեցումը, որը ԱՄՆ-ի հակաահաբեկչական միջոցառումների մասն է, նյութական օժանդակություն է սրահարկվելու Ադրբեյջանին նախադասելով, որ այն ոչ մի կերպ չի ուղղվի ընդդեմ Հայաստանի: Այս մասին նոյեմբերի 13-ին հայտարարել է ՀՀ ԱԺ արտաքին հարաբերությունների մեքսիկոյան հանձնաժողովի նախագահ Հովհաննիսյանը՝ անդրադառնալով հոկտեմբերի 24-ին ԱՄՆ Կոնգրեսի ընդունած ազատության քննարկության ակտի 907 բանաձևի միջոցով 2002 թ. դեկտեմբերի 31-ը ժամանակավորապես կասեցման հարցին:

Քննարկում գործող ուժերը, այլևս կարող է իշխանության լուրջ հայտնվելուց հետո հնարավորինս կարողանա խուսափել փառափառական հիմն ու նոր «գայլերի» անբնականորեն ոչ իշխանաձև, ոչ ծայրահեղ ընդդիմադիր կեցվածք: Ըստ էության, դա բավականին դժվար լուծելի խնդիր է հայկական իրականությանը մայնամենում, ինչը վերաբերում է նաեւ այդ բեռնի փառափառ ուժերին: Այս բլոկի ուժերը ԵԱՄԿ-ի ֆինանսավորմանը: Այս բլոկի ուժերը ԵԱՄԿ-ի ֆինանսավորմանը: Այս բլոկի ուժերը ԵԱՄԿ-ի ֆինանսավորմանը:

Ինչպես հայտնում են ԱԺ հասարակայնության հեծ կառույցի վարչու-

թյունից, Հովհաննիսյանը կարծի է հայտնել, որ «ԱՄՆ փառափառ դեկադրությունը միտի ահաբեկչությունը, որ Ադրբեյջանին սրվող օգնությունը ուղղված է ինչի Հայաստանի դեմ»: «Դա նաեւ է, եւ դա ամբարձրված է, բայց ամբարձրված չէ, որ ռազմական օգնությունը միտի ուղղված է ինչի Լեռնային Ղարաբաղի դեմ: Այնպես սարածաբանում ծագում է ռազմական գործողությունների վստահ: Տարածաբանային կայունության թափափանցան հիմնարկից անհրաժեշտ է, ուղղման մեջ ամբարձրի ռազմական օգնության Լեռնային Ղարաբաղի դեմ օգտագործման արգելումը», ընդգծել է ՀՀ ԱԺ արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահը:

Դեկտեմբերին կսկսվեն հայ եւ թուրք լրագրողների աշխատանքային փոխայցելությունները

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ԱՅՏՅԱՐԲԵՐ, ԱՅՏՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Գոյություն ունեցող խնդիրների լուծմանը եւ հասարակության մեջ լարվածության բուլացմանը աջակցելու վերաբերյալ հայ, թուրք եւ ադրբեյջանցի լրագրողների միջուկ վերջերս Թուրքիայում ստորագրված արձանագրության երջանակներում դեկտեմբերին ծրագրվում է սկսել հայ եւ թուրք լրագրողների փոխադարձ աշխատանքային այցելությունները Հայաստան եւ Թուրքիա: Այս մասին նոյեմբերի 13-ի մամուլի ասուլիսում հայտարարեց ԵՄԱԿ-ի մամուլի ակումբի (ԵՄԱ) նախագահ Բորիս Նավասարդյանը:

Վերջերս Թուրքիայում կայացած հանդիպմանը նշել են, որ լրագրողների փոխադարձ ստեղծել կարծիքի վիճակի են ստեղծել հայ-թուրք մայնամեններ այս ամսին փառափառ ուժերի ընդունման համար: Նա հայտնեց, որ ԵՄԱ-ն Լեռնային Ղարաբաղի դեմ ռազմական օգնության մասնակցության վերաբերյալ մասնակցության վերաբերյալ մամուլի ասուլիսների անցկացման գաղափարը: Սակայն, ըստ նրա, այդ խնդիր իրականացումը բարդանում է այն պատճառով, որ երկու երկրները չունեն նման փոփոխությունները:

Արձանագրությունը, որ ստորագրվել է «Լեռնային Ղարաբաղի դեմ սարածաբանային հակամարտությունների հարթահամար եւ «թեմանու կերպարի» վերացման գործում» մի ԵԱՄԿ «կյո սեղանների» արդյունքում, նախատեսում է աջակցություն երկխոսության հաստատման ու երեք երկրների մեծագույն ուղղված ջանքերին եւ կոչ է անում ձեռնարկի մեջ փառափառ թաքցումը հայկական կողմից ստորագրել է ԵՄԱ-ն, ադրբեյջանական կողմից «ԵՄԿ ՆԵՍԻ» լրագրողների միավորումը եւ երկու կազմակերպությունները թուրքական կողմից ժողովրդավարության թուրքական հիմնադրամը եւ Գիվանագիտական թրթախիցների ընկերակցությունը:

Ինչ վերաբերում է Հայաստան-Ադրբեյջան երկխոսության ֆորմաչին, առաջ, Նավասարդյանի կարծիքով, այժմ Ադրբեյջանում սկսված հակաաշխարհային հիստերիայի մայնամեններում նյութափառարար է չանցկացնելու եւ ժամանակավորապես դադարեցնել հանդիպումները ժողովրդական դիվանագիտության մակարդակում: Միաժամանակ, արժեք ԵԱՄԿ-ն աշխատանքը այլ ուղղություններով, մասնավորապես, մամուլի եւ հասարակական կարծիքի համաձայն փոխադարձ ուսումնասիրում ու հայ եւ ադրբեյջանցի լրագրողների Բաբու եւ Երեւան աշխատանքային այցելի ԵԱՄԿ-ն ստեղծված լարված իրադրության հիմնադրամը եւ Գիվանագիտական թրթախիցների ընկերակցությունը:

Գիաբեյնով հիվանդացության ամ

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ԱՅՏՅԱՐԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԿՐԵՍ) Աշխարհում արձանագրվում է գիաբեյնով հիվանդացության ամ: Երբ 1995 թվականին գիաբեյնով հիվանդների թիվը հասնում էր 135 մլն-ի, առաջ աճի ներկա տեմպերով, 2025 թվականին այն կհասնի մինչեւ 300 մլն-ի:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հասարակական ժՄ Տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՄԻԿ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆախ. 374-1-562863
E-mail: azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՄԵՏԻԵՆԱ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
ՏՃՈՐԸ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆԱԲԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայություն
/ հեռ. 582483
/ հեռ. 529353

Շուրջըրյա լրատվական ծառայություն
/ հեռ. 529353

Ինչպես գիաբեյնով հիվանդության հիմնադրամը եւ Գիվանագիտական թրթախիցների ընկերակցությունը թուրքական կողմից ժողովրդավարության թուրքական հիմնադրամը եւ Գիվանագիտական թրթախիցների ընկերակցությունը:

Apple Macintosh
համակարգչային շահագործող
«ԱԶԳ» թերթի
Թերթի միջոցով ամբողջական քի մասնակցի արտադրությունը ստացվող մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ: Երբ խմբագրության գրասենյակում համաձայնության, խոսքի արգելում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի:
Լիքիները չեն գրախոսում ու չեն վերադարձնում:
«ԱԶԳ» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ՀՀԿ-ի եւ արձանական եռյակի հակափոխանական արժանի միակ ազդեցությունը փառափառական դասի վրա արտադրված ճանաչում, որ փառափառական ուժերը կանգնեցնել են Լեռնային Ղարաբաղի կամ իշխանաձևն ռազմապետական կոնցեպտը քանի որ եռյակը չի ստացել հեռազայնում իշխանական լծակներից օգտվելու համար: Եվ չնայած դրան, իրեն փչ թե ԵԱՄԿ լուրջ համարող փառափառական ուժի վերջին ճանաչումը այդպիսով էլ չի հայտնվում: Դա խոսում է առաջին հերթին այն մասին, որ արձանականների համոզող իշխանափոխության իրազդեցմանը միակամ գործունեությունը եւ բերված փաստարկները նրանց համար ընդունելի չեն, մյուս կողմից խիստ կասկածելի է արձանականների բախում համակարգի նախկինների նկատմամբ:

Տարալուծումը եւ կործանումը: Դա մայնամակրված էր հակափառ մի հանգամանակով: «Միասնություն» դաժինի ստալինյանից հետո լայն ալյեւս ուժի ուժ, որ փառափառական բեմադրությունը առաջատարի դարձանություններ ստանձնեց, եւ այդ վակուումը ուժի կերպով է հեռազայնում լրացվի: Դա անհրաժեշտությունը ներկայումս փչ անհանգստացնող է, քանի որ քաղցի ծայրահեղականներից, մյուս բոլոր ուժերն անց կերպ ծագում են մինչեւ հաջորդ նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունները ձգել կարկասված կայունությունը: Միմիայն դրանով է բացատրվում փառափառական փոփոխությունը հանդուրժողականությունը «Միասնություն» դաժինից մնացած հանրապետական ժԴԿ-ական մեծամասնության հանդեպ, որին դեռեւս մայնամակրումը դաժինի իրավահաջորդ են համարում եւ փառա-

բեռնում գործող ուժերը, այլևս կարող է իշխանության լուրջ հայտնվելուց հետո հնարավորինս կարողանա խուսափել փառափառական հիմն ու նոր «գայլերի» անբնականորեն ոչ իշխանաձև, ոչ ծայրահեղ ընդդիմադիր կեցվածք: Ըստ էության, դա բավականին դժվար լուծելի խնդիր է հայկական իրականությանը մայնամենում, ինչը վերաբերում է նաեւ այդ բեռնի փառափառ ուժերին: Այս բլոկի ուժերը ԵԱՄԿ-ի ֆինանսավորմանը: Այս բլոկի ուժերը ԵԱՄԿ-ի ֆինանսավորմանը:

Ովքեր են հավակնում «Երրորդ ուժի» գործառույթներին Սկսված ընտրության իսխանաձևները

այնքան ակնհայտ է, որ ընդդիմադիր բեռնի առաջադեմ փառափառական ուժերը փորձում են անգամ հիմնավորել իրենց նման դիրքորոշումը: Մասնավորապես «Օրինաց երկր» կուսակցությունը հանդես եկավ հայտարարությամբ, որով արձանականների ձեռնարկված լայնեղ համարեց արկալայնացնող եւ չիմանալով: Իսկ «Ասիանային» կուսակցությունը միությունը: Որն իրեն եւս համարում է կառուցողական ընդդիմության դրոշակակիր, իշխանափոխության իրականացումը տեսնում է ոչ թե արտաքին, այլ հերթական ընտրությունների միջոցով: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված լայնեղ թեք է հասցնել նվազագույնի, միաժամանակ թույլ չճալ իշխանություններին կենտրոնացնելու իր ողջ թոքերը: Գլխավոր հիմնավորումն այն է, որ ցանկացած արտաքին ընտրությունների ժամանակ երկրի փառափառական ցնցումներ է արձանագրում: Ավելին կուսակցության ղեկավարներն անգամ այն դիրքորոշում են, որ արձանականների ձեռնարկված

Վեց Եւրոպայի ՄԱԿ-ի կենտրոնում

1981 թ. ի վեր, արդեն 20 տարի, Միացյալ ազգերի կազմակերպության (ՄԱԿ) հասարակայնության հետ տեղեկատվության դեղատարակմանը կազմակերպում են հովանավորում է զարգացող երկրներից (ոռնացիոն սկզբունով) մեկական լրագրողների համար ծրագիր վեց Եւրոպայի ժամկետով: Ծրագրի նպատակն է լրագրողներին «ներսից» ծանոթացնել միջազգային ամենամեծ կազմակերպության աշխատանքներին, աշխարհի տարբեր ծագերում բարոյական կազմակերպություններին, մի խոսքով այն ամենին, ինչը ՄԱԿ-ի տեսլականն է:

Քսան տարիների ընթացքում ծրագրի մասնակցել են 135 ղեկավարությունների 331 լրագրողներ: Այս տարի ծրագրի մասնակցեցին 12 լրագրողներ, որոնցից մեկը Հայաստանից:

Լրագրողներին համար վեց Եւրոպայի անցավ մեկ օրվա նման: Մեզ հնարավորություն ընծայվեց հետ դիտելու ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուղար Կոֆի Անանի, նրա տեղակալներից մի ֆանիսի, այլ բարձրաստիճանի ղեկավարների, փորձագետների, ՄԱԿ-ում տարբեր երկրների մեծական ներկայացուցիչների հետ, այցելությունների կազմակերպվեցին ԱՄՆ-ում արդենիկ ՉԼՄ-ների խմբագրություններ, ինչպես նաև ամերիկա-կանադական սահման հինգ լճերի Եւրոպայի, Երևանի քաղաքի քրեական ֆանսասիկ տղավորություն թողեց: Երեք օր մոլեբեստ ֆաղափում լրագրողները հյուրընկալվեցին ամերիկյան ընտանիքներում:

Այս վեց Եւրոպայի մեզ 12 լրագրողներին համար իսկը ֆաղափաբությունների երկխոսություն էր: Տարբեր ազգերի, կրոնների, ռասաների ներկայացուցիչներ փորձում էին իրար հասկանալ, տեղեկանալ միմյանց երկրների տասնություններին, մեկույթին: Այսպես, սեւամորթ Ռոսե Բայանի համար, որը Ելու Յոն էր եկել հասարակածային Աֆրիկայից, Հայաստանը համեմատել էր: Խոսեց խոսակցության հարցերը. «Հայեր մահմեդականներ են, չէ՞»: «1700 տարի առաջ, երբ չկար Մոհամեդը, մենք մահմեդական էինք», ղեկավարեցին: Փոխարենը Խոսեց լսել էր Թուրքիայի եր Դուսինի անունը: Սաուդյան Արաբիայի «Ալ Կաթան» օրաթերթի թղթակից Մամալ Շարիֆը, որ Կարմիր ծովի ափերին թողել էր իր վեց երեխաներին, մեզ ղեկավարում էր հեփաթեր «ամենազուլալ իսլամի» վահաբականության մասին: Երկրորդ ֆաղափաբական լեզուները լրագրողները լրագրողները «Կոնտրապոն» թերթի թղթակից Սիլվիա Սանսակուզը ղարձեցում էր, թե ամենահամով բանանն աճում է իր հայրենիքում: Երբեմն մեր ղարաբանությունները ծանծանկի էին, փոխարենը կողմնակից ղարաբան Ռոմիլի հետ մեր «սիրային նամակները» չափազանց հաջող էին ստացվում: «Կողմնակից լեզուները ավելի բարձր են, քան Հայաստանի լեզուները», ասում էր գեղեցկուհին:

Աֆրիկացի Խոսեց ամեն օր ՄԱԿ-ի կենտրոնակայան էր հասնում երկրորդ ղողոցայով, ամեն անգամ գնում հայկական եկեղեցին, արտաժողում: Ելու Յոն գալու առաջին օրը նա լսել էր աշխարհի ամենամեծ կեղծիքը: Խոսեց այժմ ֆարսեգի վրա հեծությունը գտնում է Հայաստանի եր Կողմնակիցի տեղը:

Սա՛ որովես նախաբան: Այսուհետ կփորձեմ անաչառ ներկայացնել ՄԱԿ-ը: Մեր խնդիրը ՄԱԿ-ը գովազդելը չէ, այլ կազմակերպության գործունեությունը մասին հայ ընթերցողին տեղեկատվություն փոխանցելը:

ՃԱՏՈՒԼ ՏՎՈՐԵՍԱՆ

Եթե փորձեմ անաչառ վերլուծել այս տարվա մարտի կառավարության հաստատված աղբյուրային նվազեցման միջանկյալ ռազմավարական ծրագիրը, ապա հիմնական եզրակացությունն այն կլինի, որ դա իր նպատակին չի ծանայելու: Ծրագիրն ավելի շուտ կառավարության համադաստիան նախարարությունների և հասարակական կազմակերպությունների համար վարկեր և դրամաճորհներ ստանալու, քան իրական արդյունների հասնելու միջոց է: Դա արձանագրվում է նաև ծրագրի «Եռամյա մակրոտնտեսական կանխատեսում»

դառնալով ծրագիրը սահմանափակվում է միայն «Եռամսեակում է առաջնահերթ խնդիր մնալ հարկային համակարգի արդյունավետության բարձրացումը ինչպես ֆաղափաբություն, այնպես էլ վարչարարության տեսանկյունից» դեկլարացիայի հայտարարությամբ: Մինչդեռ ակնհայտ է, որ գլխավորը հարցը տնտեսական աճից հետո ղեկավարողները պայքարում են: Սակայն, ավելի դա չկա, ինչը զարմանալի է չէ: Ծանոթանալով 2001-2003 թթ-երի մակրոտնտեսական զարգացման երկու տնտեսագիտական ակնկալվող ցուցանիշներին, ակնհայտ է

բաշխման անհավասարության բարձր մակարդակ և սկզբնական տնտեսության մեծ ծավալներ: Ըստ աղբյուրային նվազեցման ծրագրի բաղադրի ստեղծման, 2003 թ.-ին այս ցուցանիշը նախատեսվում է հասցնել ընդամենը 0,44-ի, իսկ լավատեսական տնտեսումը՝ 0,38-ի: Այսինքն՝ երեք տարի հետո մեր սկզբը բարունակելու է ավելին լինել, քան անցումային տնտեսություն ունեցող այլ երկրներին 1999 թ.-ին: Եվ դա լավատեսական տնտեսության դեղին: Մի-թե սա հիմն չէ մոլեբու, որ սկզբից դեմ գոնե առաջիկա տարիներին իսկ չկա երկխոսությունները բա-

սական տնտեսումը՝ 44 տոկոսի: Այլ կերպ ասած, միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից կառավարությունը հարյուր միլիոնավոր դոլարներ է մուտքում լավագույն դեղինում աղբյուրների թիվը 10-11 տոկոս կրճատելու համար: Ի դեպ, ղեկավար չէ հուսալ, որ փոխարենը զանազանների թիվն է անճան դառնալու: Այստեղ եւս բաղադրի ստեղծումը 2003 թ.-ին վերջիններիս տեսակարար կեղծը ստասվում է հասցնել 18 տոկոսի, իսկ լավատեսականում՝ 12 տոկոսի: Իմիջիայլոց, որովհետև թյուրմտություն չլինի, ծագրեմ, որ ոչ թե ա-

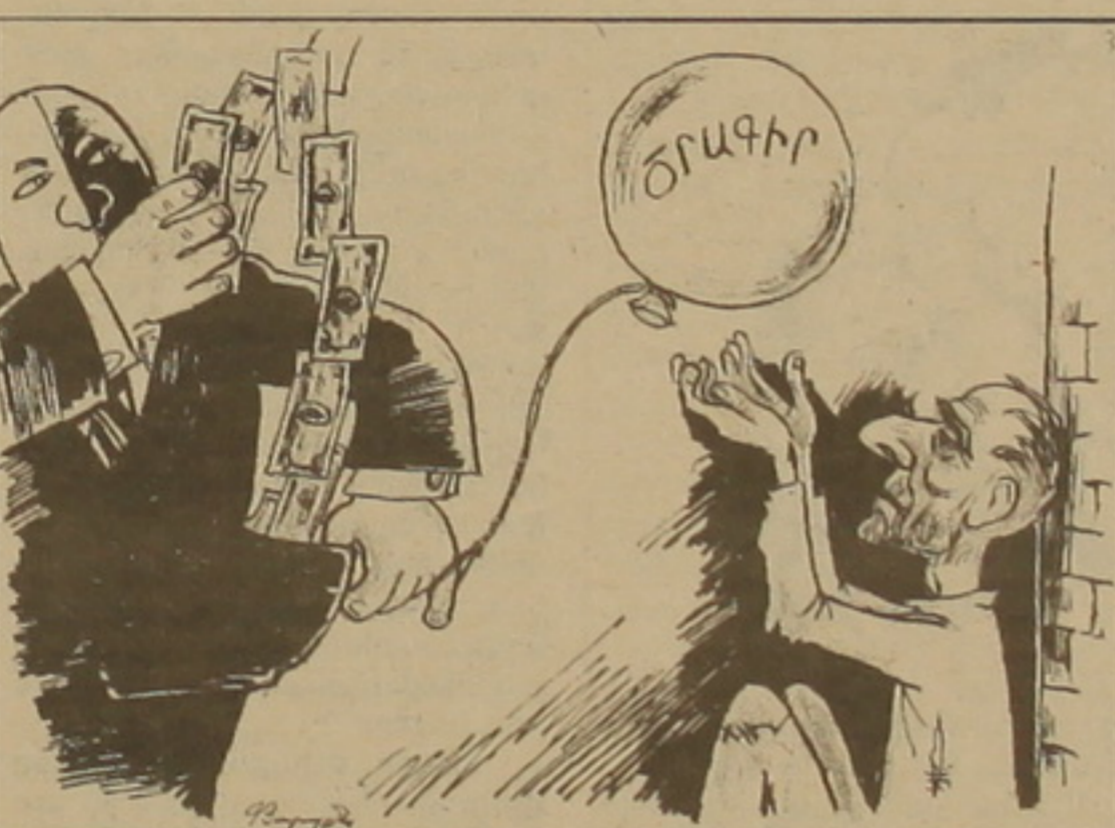
ՔՆՆԱՍՈՒՅԳ

Աղբյուրային նվազեցում առանց սկզբի դեմ ղարաբարի՞

Մեր» բաժնում, որտեղ նշված են միջանկյալ ցուցանիշները մակրոտնտեսական զարգացման երկու բաղադրի և լավատեսական տնտեսության դեղինում: Սակայն նախ անդադրադառնալով աղբյուրային նվազեցման ռազմավարության հիմնական տարրերին:

Նշվում է, որ աղբյուրային կրճատման հիմնական ուղին «կայուն և համընդգրկուն տնտեսական աճն է»: Այս «դառնակազմիկ» եզրակացությունից հետո բացատրվում է, որ դրան հասնելու համար հարկ է խախտել ներդրումները, աղբյուրային նպատակները գործարար միջավայր, ազատ տնտեսական մրցակցություն, բարեփոխել ֆինանսական համակարգը և այլն: Հաջորդը կոռուպցիայի դեմ ղարաբարի անհրաժեշտությունը և մարդկային զարգացումը: Դարձյալ ընդհանուր մտեցումներ, անդադրադառնել կատարված օրենսդրական առանձին փոփոխություններին, խոսումներ նոր բարեփոխումների և ձեռնարկվելի ֆայլերի մասին, որոնք կնպաստեն սոցիալական արդյունավետության բուլլացմանը:

Առանձին-առանձին ներկայացնելով տարբեր ոլորտներում նախատեսվող միջոցառումները, ծրագիրը ոչինչ չի ասում հարկաբարձման մեխանիզմների կատարելագործման, սկզբնական Եւրոպայի ներկայից հարկային դաշտ բերելու, եկամուտների արդարացի վերաբաշխման և սոցիալական բեռնազրկման մեղմացման մասին: Այս առնչությամբ անընդհատ տարվողովը և որոշ Եւրոպայի համար եկամտի արդյուն

դառնում, որ խոսքը ընդամենը մասնակի փոփոխությունների մասին է, որոնք չեն ստանալու կանաչին համակարգն ու հարկերից խուսափելու «բարի» ավանդույթը:

Նախ ներկայացնելով եկամուտների անհավասարությունն ու սկզբնական տնտեսության ծավալները բնութագրող ցուցանիշի՝ այստեղ կոչված Ֆինի գործակցի ստասվող փոփոխությունները: 1999 թ.-ին Հայաստանի համար կազմել է 0,59: Մինչդեռ անցումային տնտեսությամբ բոլոր երկրների համար Ֆինի գործակցը կազմել է 0,34: Դա նշանակում է, որ Հայաստանում առկա են եկամուտների

լուրովին էլ մտադիր չեն այս ծանադարիով աղբյուրային նվազեցնել: Իսկ աղբյուրային նվազեցնելու ձգտում կա՞: Այս հարցին ղարաբարները համար ներկայացնելով աղբյուրների և զանազանների ընդհանուր բնակչության մեծ տեսակարար կոնի փոփոխությունների մասին կանխատեսումները:

Ներկայումս աղբյուր է համարվում Հայաստանի բնակչության 55 տոկոսը, զանազան՝ 23 տոկոսը: Դարձյալ զանազան աղբյուրի ստեղծման, աղբյուրների տեսակարար կեղծը ակնկալվում է մինչև 2003 թ.-ը նվազեցնել հասցնելով 48 տոկոսի, իսկ լավատես-

անձին 10-11 տոկոսով կրճատվելու են աղբյուրները և առանձին 10-11 տոկոսով զանազանները, այլ առաջինների և երկրորդների ընդհանուր տեսակարար կեղծը:

Եվ էլի մեկ ցուցանիշի՝ համախառն ներքին արդյունից (ՀՆԱ) հարկվող եկամտի մասին: Այն, բաղադրի ստեղծումը, 2003-ին նախատեսվում է հասցնել 18 տոկոսի, իսկ լավատեսականում՝ 18,3 տոկոսի: Սա այն դեղինում, երբ հենց ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի խոսքով ներկայումս այս թիվն առնվազն ղեկավար է 20 տոկոս լինի, որովհետև ֆինանսական զարգացումը ղարաբարկի: Ի դեպ, նշենք, որ մակրոտնտեսական կանխատեսումներում նշված ցուցանիշների (18 և 18,3 տոկոս) մեջ նկատելի են առնված նաև դրամաճորհները:

Այս ամենի առկայությամբ կարելի է հավասար կառավարության այն հավաստիացումներին, որ այս ծրագիրն իսկապես ուղղվելու է աղբյուրային նվազեցմանը: Եթե իսկապես նման դիրքորոշում որդեգրված լիներ, ապա ծրագրի կարիք չէր էլ լինի: Դարազանքն անհրաժեշտ կլիներ ֆաղափաբական կամ դրսեւորել և տնտեսության զարգացումը ղարաբար ֆայլերի հետ մեկտեղ արմատական միջոցառումներ ձեռնարկել սկզբնական տնտեսության դեմ և եկամուտների արդարացի վերաբաշխման ուղղությամբ: Բայց դե, հասկանալի է, որ դա զանազան ավելի բարդ կլինի և չլինի ղարաբարիկին վարկերն ու դրամաճորհները:

ԱՐԱ ՄԱՐԵՏԻՈՍՅԱՆ

Վարդենիսի ղարաբարը նոր տուկաներ է նվաճում

Գեղարվուծի մարզում մանր և միջին ղարաբարի ղարաբարի ղարաբարը, առաջ է ընթանում:

Վարդենիս ֆաղափ բնակիչ, անհան ձեռներեց Գնել Խաչատրյանը 1995 թ. իր տան մի անկյունում հիմնելով ղարաբարի արտադրություն, կարճ ժամանակում կարողացավ հիմնավորվել այս բնագավառում: Արտադրությունը սկսել է օրական 200 կարգի մեքենայով, իսկ այսօր արդեն օրական մեքենայով է տան անգամ ավելի: Այստեղ արտադրվող «Վարդենիս» և «Լոռի» տեսակի ղարաբարները վաճառվում են Երևանի, Մոսկվայի և Ֆրանսիայի տուկաններում: 2000 թ. հոկտեմբերին Ֆրանսիայում կայացած համաժողովում «Վարդենիս» ղարաբարը օտեղ է հասուկ ղարաբարի մրցակցելով երկրորդի ղարաբարի տեսակների հետ: Դրանի «Վարդենիս» տեսակը ստեղծել է Գնել Խաչատրյանը: Առաջիկա օրերին ղարաբարը կմասնակցի Լեհաստանում և Գոլանդիայում անցկացվելի մրցույթներին, որոնց կազմակերպիչներից հրավեր է ստացել: Ի տարբերություն հզոր արտադրական կարողություններ փոփոխած այրերի ու գործարարների, որոնց միտ է ինչ-որ բան խանգարել և խանգարելու է, երիտասարդ ձեռներեցը օր-օրի մեծացնում է իր արտադրության ծավալները գործելով միայն օրինակաբանության Եւրոպայից, երբ համոզված է, որ Հայաստանի հարկային դաշտը լիովին նպաստում է արտադրության կազմակերպմանը: Համեմայն դեղին, ինչը դա կարողանում է աղաջուցել իր օրինակով:

Շուրջ 30 անասնաղաղակա տնտեսություններում, որոնք ղարաբարի հանձնում են օրական 50-500 լիտր կաթ, հեջհեջեք ավելանում են և անասնաղաղակա ղարաբար, և աշխատանքները:

ՏԻԳՐԱՆ ՏՎՈՐԵՍԱՆ

Հայաստանի բնակչության թիվը հայտնի կղառնա հուլիսին

Երեւան, 13 ԱՅՏԵՐԻ, ԱՅՅՅՆ ՏՄՊԱՆ: Հայաստանում հոկտեմբերի 10-ին սկսված մարդահամարի աշխատանքների ժամանակացույցում տեղի են ունեցել փոփոխություններ: Ինչպես նույնների 13-ի ասուլիսում հայտնեց Գնել Խաչատրյանը, մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման համադաստիան հանձնաժողովի փոխնախագահ Ստեփան Մնացականյանը, նման որոշում է կայացվել հանձնաժողովի նույն օրը կայացած նիստին: Նրա խոսքերով, ի սկզբանե նախատեսված էր մարդահամարի բոլոր նյութերի հավաքման և կենտրոնացման աշխատանքներն ավարտել նոյեմբերի 20-ին, սակայն այս ժամկետը 10 օրով հետաձգվել է, և նշված աշխատանքները կավարտվեն դեկտեմբերի 1-ին, ինչից հետո կկատարվի մուտքագրման և կողմնորոշման աշխատանքը: Եթե նախադեպ որոշվել էր, որ 250 կողմնորոշները և 150 մուտքագրողները կաշխատեին 4 ամիս, ապա ներկայումս հանձնաժողովը նպատակահարմար է գտել կողմնորոշների թիվն ավելացնել 1-ով, մուտքագրողներին ղարաբարները 40-ով, իսկ նրանց աշխատանքի ժամկետը երկարացնել 2 ամսով:

Ս. Մնացականյանը տեղեկացրեց, որ մարդահամարի աշխատանքներում ընդգրկված 15 հազարից ավելի անձանց մի մասի, մասնավորապես ցուցակագրողների աշխատանքների բաշխումն արդեն սկսվել է, մյուսների աշխատանքները կսրամարդի մինչև տարեվերջ: Իսկ կողմնորոշների աշխատանքները, որը նախատեսված էր սրամարդել ամեն ամիս, ամենայն հավանականությամբ, կսրամարդվի 2 ամիսը մեկ անգամ: Աշխատանքների ընդհանուր ղարաբար է 451 միլիոն 864 հազար դրամ, որից 107 միլիոն 468 հազար դրամը ղարաբարի սոցիալական վճարումներն են: Մարդահամար անցկացվելու համար Հայաստանում ձեռնարկվել են մարդահամարային 201 տեղամասեր, 2100 հրահանգչական տե-

ղամասեր, 11265 հազարային տեղամասեր: Ըստ Ստեփան Մնացականյանի, Հայաստանի մեծական բնակչության ղարաբարը 2002 թ. հուլիսին, իսկ դրանից օրս՝ հունվար-փետրվար ամիսներին հայտնի կլինի միայն ցուցակագրվածների ղարաբար, որը չի կարող համադաստիանել բնակչության ղարաբար: Ըստ ԱՄՆ փորձագետների, Հայաստանի համար 5 տոկոսանոց Եւրոպայից նորմալ է: Նեցեց Մնացականյանը, միաժամանակ հավաստիացնելով, որ ամեն ինչ արվում է այդ տոկոսային միակողմը նվազագույնի հասցնելու համար:

ՃԱՏՈՒԼ ՏՎՈՐԵՍԱՆ

Խորհրդարան

Մի առիթով Ազգային ժողովի ներկայիս նախագահ Արմեն Խաչատրյանը հայտարարեց, թե իմեն արտահայտում է ներխորհրդարանական բոլոր ուժերի հավաքական կամը, եւ դրանով էլ բացատրեց այն սարժմանակ իրողությունը, որ իմը ոչ մի փողովակալան ուժ չի ներկայացնում: Թե ինչոպես կարող է ներկայացուցչական նման կարեւորագույն կառույցի ղեկավարը որեւէ փողովակալան ուժ չներկա-

կաղում: Ու... խոսնակը մնաց իր աթոռին: Ի դեպ, այն ժամանակ փողովակալան մեծամասնության հանրապետական թեւի ղեկավարները գայրույթից կարմրահարկած դեմքով Արմեն Խաչատրյանի արարները խայտառակություն էին համարում եւ չէին ընդունում որոշեալ խորհրդարանի նախագահի: Այսօր նույն փողովակալան մեծամասնությունը անվերապահորեն ղեկա-

«Միասնության» մեջ: Միայն այն սարքերով, որ այդ «Միասնություն»-ը այլեւ մնացել է... հանրապետական թեւը: Այսինքն 3ԺԿ-ն նույն խմբակցության ներսում լիակատար մեկուսացվածության մեջ է, իսկ նոր ձեւավորված կուսակցությունը ԺԴԿ-ն, ըստ էության հանրապետականների մի հատված է սերված նույն 3ԺԿ-ից: Այս դրամաներում Արմեն Խաչատրյանը ոչ 3ԺԿ-ական է, ոչ ԺԴԿ-ական,

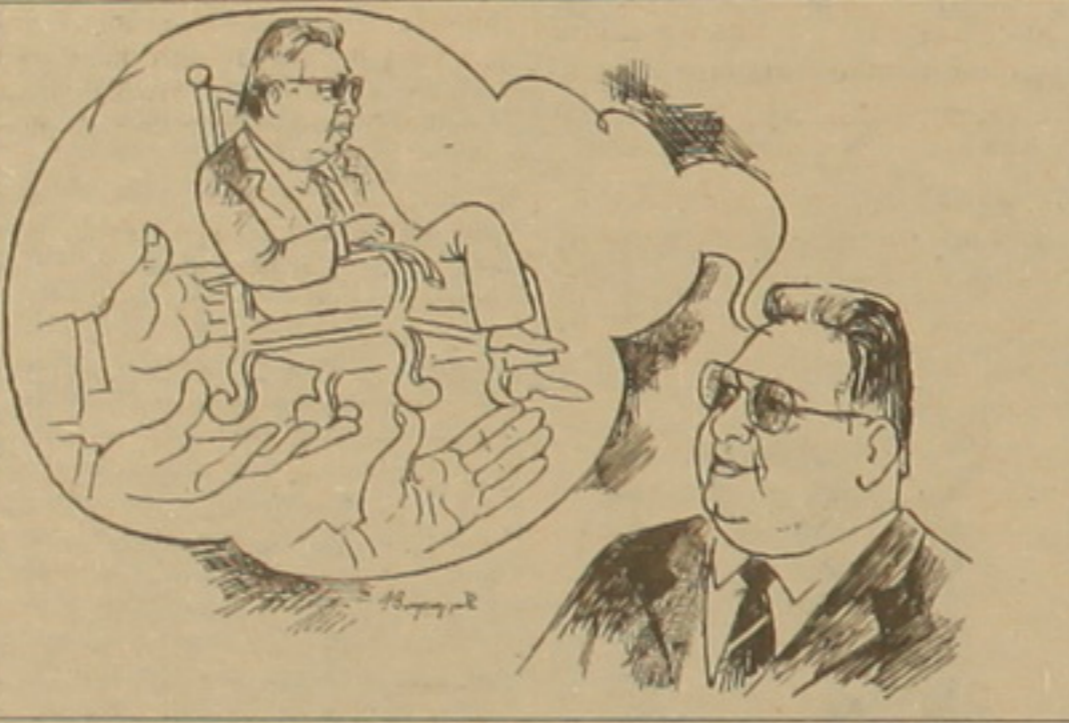
ցել լուրջ փոփոխություններ, վերադասավորումներ, եւ իմը վստահության կեն ճշեցնու համար զուտ բարոյական տեսակետից առնվազն խորհրդարանի վերահաստատմանը ղեկ է ներկայացնել իր հեծագա ղեկավարման հարցը: Այլ ոչ թե դեռեւս նրանց համաձայնությունը չստացած նրանց փոխարեն հայտարարե, թե իմը փողովակալան բոլոր ուժերը ներկայացնող խոսնակ է: Ամ նախագահի այս իմնամեծա-

յած փողովակալան մեծամասնության կողմից կա անհաջող փորձ: Ամեն դեպքում խորհրդարանի գործունեության համար ղեկավարմանսու նեմը «Միասնություն» է: Եթե փողովակալան մեծամասնությանը ձեռնու է այս իրավիճակը, մեզ համար չեզոքության առումով այն համար է: Բայց փողովակալան համակարգի կայացումը մեզ հուշում է, որ այս ամենից դասեր ղեկ է առնեն»:

Ամ «անգուգական» նախագահի «անգուգական» սրամաքանության արգասիքը

Նա իրեն փողովակալան բոլոր ուժերի ներկայացուցիչ է համարում արանց նրանց համաշայնության

յացնել, կարող է բացատրել միայն Արմեն Խաչատրյանի յուրահատուկ աշխարհայացով: Մակայն հասկանալու համար խոսնակի սրամաքանությունը, ընդամենը կարելի է զուգահեռներ անցկացնել նախորդ սարվա սեղաններին իրողություններին հեծ, երբ Ամ նախագահինույն սրամաքանության ու աշխարհայացի հեծեանով խորհրդարանի գործունեությունը գրեթե կարվաճահար եղավ: Այն ժամանակ, եթե իրենում եւ, Արմեն Խաչատրյան Ամ ամբիոնից հրաժարական ներկայացրեց, իսկ կենտրոնից հեծո ղեկավարեց հայտարարեց, թե իմը ոչ թե հրաժարականի ճառ սասց, այլ ղեկավարումներն իրեն հեծ կանչեցին, որի համար անհրաճեծ էր խորհրդարանի ձայների կենց ալելին, այսինքն 66 ձայն: Մինչդեռ հավաքված էր ընդամենը 63 կողմ ձայն: Եվ ղեկավարեցում եւ, նա իրավիճակն ինչոպես բացատրեց «Ես հրաժարական սվեցի, իսկ դու ինձ հեծ կանչեցի»: Ասել է թե իսկական շիւղակի, որի արդունում փողովակալան մի շարք ուժեր խոսնակի արարներն ու հեծագ գործունեությունն աթորիսի ուրակեցին, իսկ ղեկավարեցին ՍԴ-ն, համարեց, որ ողջ կենտրոնում անցել է օրենքների խախտումներով, իսկ փողովակալան ուժերն «ան-ճառ» խոսնակի վրա շառեք են

ղանում է Արմեն Խաչատրյանին, իսկ «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանը շառ կոնկրետ ղեկավարեցում է, թե «Արմեն Խաչատրյանը փողովակալան ուժ է ներկայացնում, եւ այդ ուժը «Միասնություն» խմբակցությունն է»:

նչ հանրապետական, բայց... «Միասնություն» ներկայացուցիչը: Այստիսի անումալ երեւույթ կարելի էր ղեկավարեցում միայն հայաստանյան փողովակալան դաշտում, ավելի կոնկրետ «Միասնության» օրջանակներում:

րումն անմիջականորեն արդուն է Ամ փողովակալան փողովակալանության ղեկավարման ու փողովակալան նման գործընթացների հանդեպ դրսեւորած անսարքության: «Միասնություն» այլեւ նախկին հզորությունը չունի, եւ որոշումներ ընդունելու առանց փողովակալանության հեծ հաւելի նսեւու նախակին հասնել չի կարող: Դեմք այդ-ճեղ է կարեւորվում փողովակալան փողովակալանության ողջը, որը «Միասնություն»-ից միսի ամենափիչը ղեկավարեցում հսակություն մսցնել խոսնակի փողովակալան կարգավիճակի հարցում: Մինչդեռ նախկին նման փողովակալանությունը դարձյալ ամեն ինչ թողնում է «Միասնության» դիրորոշմանը ղեկունելով միաճամանակ նման անհեթեթ իրավիճակը:

Արսաւես Գեղամյան («Իրավունք եւ միաքանություն»): «Պրն Խաչատրյանը նախագահի նման սասց, որ իմը ողջ ժողովը ղին է ներկայացնում: Եվ փանի որ մեմ այդ ժողովրդի մի մասնիկն են, ուրեմն... նա մեզ էլ է ներկայացնում...»

Աղվան Վարդանյան: «Այդ իրողությունն Ազգային ժողովում ողջ փողովակալան ողջութենի արդուն է: Դա բնական վիճակ չէ, բայց խնդիրը «Միասնության» է, եւ մեմ միտ սսել են, որ իմները ձեռ խնդիրներ լուծեմ, ըստ այդմ մեմ կկողմնորոշեմ»:

Սերգո Երիցյան («Օրինաց երկիր»): «Նորումալ վիճակ չէ, երբ խորհրդարանի ղեկավարությունը չի ղեկավարում ուժերի համամասնությունը: Դա սեղի ունեցալ հայսնի դեմքերից հեծո, բայց հնարավոր ղեկ է լինել այդ օկունները ժամանակին կատարել: Այնքան էլ երկար ժամանակ չի մնացել այս խորհրդարանի կյանին եւ երեւի թե նոր ցնցումներին չսրվելու ցանկությունը եւ կայուն խորհրդարանական գործունեությունը ղեկ է կարեւոր լինեն, չնա-

Ինչո՞ւ են մեր օրենսդիրները ականադասում փողովակալան դաշտը

Անցյալ շառք Ազգային ժողովը մեզ «եղանկացրեց» առաջին ընթերցումը ընդունելով «Քաղաքական կուսակցությունների մասին» օրենսդիրը: Բավական հաստատու այդ փաստաթուղթը խորհրդարանական թեմ նմանությունների ճեղի սվեց, սկսած... վերագրից, մասնաճեղում էր, թե «փողովակալան կուսակցություններ» բառակաղակցությունը անհեթեթություն է, փանցի հայերենի լեզվամաճողության համար «կուսակցություն» բառն իմեն փողովակալան ներսսեւս ունի, մեզանում «ոչ-փողովակալան կուսակցություններ» հասկացություն չկա: Օրինագիրը երկար ժամանակ նախադասուսվում էր, Ամ ղեկավարական մեծական հանձնաճողովը (Վիկտոր Դալլախյան) այն բազմացնելով ուղարկել էր նույնիսկ արտախորհրդարանական կուսակցություններին, նկատի առնելով, որ հարցը վերաբերում է հայաստանյան փողովակալան դաշտի ձեւավորման համար բացառիկ կարեւոր խնդիր: Ավաղ, հանձնաճողովի բարյացակամությունն այդանով էլ ստաալել էր, այլապես օրենսգիրքն իր նախնական (եւ անվերապահորեն մեծելի) սեւում էլ չէր ներկայացվի երկրի բարձրագույն օրենսդիր մարմնի նմանակ: Ներկայացվեց: Առանց օկունների, առանց դիտողությունների հաւելի առնելու: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ այս օրենքը գրվել է միայն մի քանիսի դիտողությամբ այնտես ամել, որ խորհրդարանը «սեփականաճոռիկ» այժմ այնտեղ ներկայացված 8 կուսակցությունների միջեւ, աղաիկելով նրանց իմնակերարարությունը գալիս բոլոր ընտրություններում եւ բացառելով որեւէ այլ ուժի հնարավոր ներափանցու-

մը օրենսդիր մարմին: Իհարկե, օրենսգիրքի հեղինակներն օրենսգիրք մեջ մսցված բազմաթիվ դրակոնյան հողվածները (որոնցից մի փանիսն դեռ կանդատարանի) ամենեւին այդտես չեն բացատրում: Զողարկվում են շառ ավելի բարեհունչ կարգախոսներով՝ իր այդ կերպ ձգտում են հասնել Գալուստյանում այժմ գործող «չափից ավելի շառ 100-ից ավելի» կուսակցությունների թվի նվազեցումը, նրանց հարկադրել միավորվելու, խոտրանալու, իրենց բառով՝ «կայանալու» եւ այլն, եւ այլն: Փարիսեցիություն է: Նախ, Գալուստյանում այժմ «100-ից ավելի» կուսակցություն չկա, խորհրդարանական ամբիոնից դա ընդգծում էր նաեւ Ամ փոխխոսնակ Տիգրան Թորոսյանը: Արդարադասության նախարարությունում 2001 թվ. հունվարի 1-ին վերագրեցվել է ընդամենը 44 կուսակցություն, այսինքն մյուս 66-ը, եթե նույնիսկ կային, չվերագրեցվելով դաղարեցել են իրենց գործունեությունը: Եղած 44-ից նախորդ խորհրդարանական ընտրությունների մասնակցելու իրավունք են ստացել 21-ը, այսինքն միայն այդան են կարողացել «Ընտրությունների մասին» օրենքի ղեկանչներին համադասասխան հավաքել եւ Կենտրոնական ընտրական հանձնաճողովը ներկայացնել 30 հազար (եւ ավելի) փողովակալան ստորագրություն: Վերջապես, ընտրությունների մասնակցած 21 կուսակցություններից 8-ն են հավաքել օրենքով ղեկանչվող 5 եւ ավելի սոկոս ձայներ՝ հաղթահարելով խորհրդարան քաղաքացու այդ արհեսական արգելադասեցը (արհեստական, որովհետեւ ինչո՞ւ 5 եւ

ոչ 8 կամ 4, 3, 15 սոկոս, բայց դա այլ խոսակցության նյութ է): Այնտես որ այսօրվա Գալուստյանում առավելագույնը 15-20 ինչ թե շառ գործող կուսակցություն կա, ոչ ավելի: Այդ դեպքում ինչո՞ւ է հրադարակ նեծել եւ ինչ նախակով է ամելը շառարկվում «100-ից ավելի կուսակցություններ» մասին առաստեղը: Շառ ղեկ ղեկաճառով ներկայիս կառավարող կուսակցությունների աղաճոռիությունը մեղք արտախորհրդարանական ուժերի վրա բարդելու համար: Իր՝ «խանգարում» են... ազգի ուժերը համախմբելուն, ընտրությունների ժամանակ ընտրազանգվածի «հեծ կողմնորոշվելուն»: Ինչո՞ւ չէ «հոգաարություն» ազգի եւ ընտրազանգվածի նկատմամբ: Կոմունիստներն այս առումով բացառիկ «հոգաար» չէին, ընտրողների «հեծ կողմնորոշվելուն» համար թողել էին... միայն մեկ կուսակցություն իրեն իրենց: Այնուհետեւ: Ասենք թե իրո մեզանում կան ոչ թե 15-20, այլ 150-200 կուսակցություն: Ինչո՞ւ են նրանք «խանգարում» կառավարող կուսակցությանը առավել լավ կարավարելու մեզ, փան կառավարում է: Ինչո՞ւ են «խանգարում» խորհրդարանական կուսակցությունների (որոնցից մի փանիսը ղեկանչվել են եւ այլ լծակներ ունեն նաեւ գործադիր իշխանության մեջ), որ ավելի խելացի օրենքներ գրեն, փան... գրում են: Ահավասիկ խնդր առարկա «Քաղաքական կուսակցությունների մասին» օրենքը: Դա հողվածներից մեկով նախասեւվում է... կուսակցության անդամների նվազագույն թվաանակ՝ 1500, 3000 կամ 5000 հոգի: Եթե այդ թվաանակից ղեկաւս է, արդարադասության նախարարությանը իրավունք է վերադասվում սվալ կուսակցությանը շառ «հասարակական կազմակերպության» կարգավիճակ: Նույն ղեկանչն է դրվում, եթե կուսակցությունը մարզերի առնվազն երկու երրորդում կառույցներ չունի: Այս ղեկանչը իմնեցսիսիսյան երթարում է, որ կուսակցությունը, այդտիսին կուսակցության կայրի եւ անմազրի համարի նուսում: Ո՞ր է երաշխիքը, որ դա հնարավորություն չի սա գործող իշխանություններին (այսօրվա կամ վաղվա) հարկը ղեկանչեցին հալածանքներ սկսելու անհաճո կուսակցությունների դեմ՝ հանրապետության ողջ շառածով: Ի դեպ, ղեկանչության մեջ ընդդիմադիր կուսակցության (կոմունիստների) ցուցակը ղեկանչելու նախադեղ կա: Այդ փայլից դիմել է Բեմիսո Մուսուխիցին Ֆալիսական Իսայիայում:

Օրենքը արդարադասության նախարարությանը այլ հնարավորություններ էլ է սալիս կուսակցություններ «լուծարելու» եւ նրանց իրեն «հասարակական կազմակերպություն» վերագրեցնելու: Օրինակ, այն դեպքում, երբ կուսակցությունը չի մասնակցում շեղական իմնակառավարման մարմինների եւ խորհրդարանական հերթական ընտրություններին, իսկ մասնակցելու դեպքում էլ հավաքում է 2 սոկոսից ղեկանչ ձայներ: Թե մեկ, թե մյուս սահմանափակումը հակասահմանադրական եւ հակաճողովարակական է: Նախ, որովհետեւ գործող սահմանադրության մեջ այդտիսի բան չկա, երկրորդ՝ սրանով վերացվում է ընտրությունների բոլորեցու-

իրավունքը, ինչը նույնտես փողովակալան վերաբերումնի արտահայտություն է, երրորդ՝ մեզանում այդ երբ են ընտրությունների արդունները այնտես ճեզարեն ու ազնիվ հաւարկվել, որ կառաված շառաջան, թե որեւէ անհավու կուսակցության հավաքած 2 սոկոս ձայները ընդամենը 0,1 սոկոսով չեն իրեցվի, եւ չորրորդ՝ 1,9 սոկոս ձայները, անգամ 1 միլիոն ընտրողների փողովակալան, 19 հազար համակիր են նախադում: Տվալ 19 հազար մարդու համար այդ կուսակցությունը փողովակալան արժե է ներկայացնում, ո՞վ է իրավունք սվել... առ ոչինչ համարելու 19 հազար համակիրներին, եթե ընդամենը 1500 անգամ ունեցողներին կուսակցություն են համարում: Եվ աղա ո՞վ է արդարադասության նախարարությունը, որ իրավունք ունենա... կուսակցություն լուծարել: Եթե մեր երկիրը ժողովրդարանական է եւ այդտիսին ղեկանչ մնա, աղա կուսակցությունը կարող է լուծարվել բացառապես դառարանի որոշումով՝ սահմանադրությունը խախտելու դեպքում, կամ սեփական ցանկությամբ: Լրագրական հողվածի սահմանները թույլ չեն սալիս ավելի ամանասան անդարադասուլ օրենսդիր մարմնի կողմից երկրի փողովակալան դաշտում առառեն «ցանկող» այլ ականներին: Բայց դրան ընդունակ են սահավոր ավերել գործելու, եթե այսօր ամենավճական կերպով շառասանով Գալուստյանի փողովակալանի փողովակալան միսված այս օրաղակա օրենսգիրքն է ղեկանչելով միսնե երկրորդ ընթերցում խաղա վերացնելու նա մի ամբողջ շառ չափազանց վստահավոր հողվածները:

